

Filosofování a instituce

Filosofování je možné pouze jako zcela a výhradně individuální, svébytná a samostatná myšlenková aktivita; filosoficky „spolupracovat“ ve vlastním smyslu opravdu nelze, lze jen pracovat na přidělených (nebo rozdělených) tématech v rámci filosofické školy (a tedy pod vedením určité jednotící koncepce). Na druhé straně však nelze filosofovat bez ohledu resp. bez určitých vztahů k jiným myslitelům, minulým i současným, a to znamená bez navazování na ně – a tedy v jistém smyslu bez rozhovoru s nimi (což ovšem vůbec neznamená v souhlasu s nimi). A k tomu je zapotřebí mít k dispozici dost rozsáhlou knihovnu – anebo přístup do dobře udržované a spravované knihovny univerzitní, fakultní nebo příslušných vědeckých ústavů (Akademie apod.). Tím se každý filosof nutně dostává do závislosti na institucích, i když v těch institucích přímo nepracuje (není v nich zaměstnán). Instituce však mají svůj vlastní způsob nejen působení, ale také způsob, jak se samy rozvíjejí. Tak např. když mají hodnotit, dávají přednost zcela jiným hlediskům, než jakými je vázána práce filosofa. Odtud všechny pokusy o tzv. „objektivování“ hodnocení, tj. zbavení hodnocení všech „subjektivních“ prvků. Ovšem skutečnou hodnotu filosofického textu a zejména filosofické práce vůbec nelze nikdy formalizovat (leda okrajově). Instituce ex definitione není s to vskutku ‚hodnotit‘.

(Písek, 141002-1.)